

Najwyższa Izba Kontroli

Najwyższa Izba Kontroli

logo Najwyższej Izby Kontroli

Państwo

Polska

Data utworzenia

8 lutego 1919

Prezes

Mariusz Haładyj^{[1][2][3]}

Wiceprezesi

Jacek Kozłowski
Katarzyna Budnikowska
Sylweryusz Królak

Adres

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa^[4]

Położenie na mapie Warszawy

52°13′06″N 20°59′57″E﻿ (https://tools.wmflabs.org/geohack/geohack.php?language=pl&pagename=Najwy%C5%BCsza_Izba_Kontroli¶ms=52.218333333333_N_20.999166666667_E_type:building)

Najwyższa Izba Kontroli (oficjalny skrót: **NIK**) – najwyższy organ kontroli Rzeczypospolitej Polskiej, podlegający Sejmowi, działający na zasadach kolegialności.

Działalnością Najwyższej Izby Kontroli kieruje prezes, którego kadencja trwa 6 lat i może być powtórzona jednokrotnie. Prezesa Najwyższej Izby Kontroli powołuje Sejm za zgodą Senatu. Od 2025 r. Prezesem NIK jest Mariusz Haładyj.

Zgodnie z Konstytucją Najwyższa Izba Kontroli kontroluje działalność organów administracji rządowej, Narodowego Banku Polskiego, państwowych osób prawnych i innych państwowych jednostek organizacyjnych z punktu widzenia legalności, gospodarności, celowości i rzetelności. Najwyższa Izba Kontroli może kontrolować działalność organów samorządu terytorialnego, komunalnych osób prawnych i innych komunalnych jednostek organizacyjnych z punktu widzenia legalności, gospodarności i rzetelności. Izba może również kontrolować z punktu widzenia legalności i gospodarności działalność innych jednostek organizacyjnych i podmiotów gospodarczych w zakresie, w jakim wykorzystują one majątek lub środki państwowe lub komunalne oraz wywiązują się z zobowiązań finansowych na rzecz państwa.

Zgodnie z art. 204 Konstytucji Najwyższa Izba Kontroli przedkłada Sejmowi m.in. analizę wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej, opinię w przedmiocie absolutorium dla Rady Ministrów, a także przedstawia coroczne sprawozdanie ze swojej działalności. Sprawozdanie jest publikowane w formie druku sejmowego. Funkcjonowanie Najwyższej Izby Kontroli reguluje ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220000623>)).

Od 1985 r. siedzibą Najwyższej Izby Kontroli jest budynek przy ul. Filtrowej 57, który od 1938 r. zajmował Warszawski Urząd Wojewódzki.

Siedziba Najwyższej Izby Kontroli przy alei Jana Chrystiana Szucha 23 w Warszawie. Listopad 1939

Uroczyste posiedzenie Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z okazji 95. rocznicy powołania NIK w Sali Kolumnowej w Sejmie (2014)

Kolegium NIK

Zgodnie z Konstytucją RP Najwyższa Izba Kontroli działa na zasadach kolegialności^[5]. Kolegium NIK obraduje na posiedzeniach zwoływanych przez Prezesa NIK z jego własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej 1/3 członków Kolegium. Kolegium NIK jest jednym z najważniejszych elementów urzeczywistnienia konstytucyjnej i ustawowej zasady kolegialności. Zasada ta polega m.in. na udziale organu kolegialnego w podejmowaniu najważniejszych rozstrzygnięć^[6]. Kolegium jest bowiem jednym z nielicznych w polskim systemie prawnym organów wewnętrznych, w których o najważniejszych sprawach dla danej instytucji współdecydują osoby niebędące jej pracownikami^[7]. Jest to jeden z istotnych elementów mających gwarantować obiektywizm w rozstrzyganiu spraw^[6].

Skład Kolegium NIK

W skład Kolegium Najwyższej Izby Kontroli wchodzi: Prezes Najwyższej Izby Kontroli jako przewodniczący, wiceprezesi i dyrektor generalny Najwyższej Izby Kontroli oraz 14 członków Kolegium^[8]. Osoby wchodzące w skład Kolegium Najwyższej Izby Kontroli są w sprawowaniu swych funkcji niezależne i mogą w sprawie podejmowanych uchwał zgłaszać do protokołu zdanie odrębne. Kadencja członka Kolegium Najwyższej Izby Kontroli trwa 3 lata.

Zadania Kolegium NIK

Kolegium NIK posiada szerokie kompetencje uchwała m.in.: roczne plany pracy, projekt jej statutu, jak również budżetu. Każdego roku Kolegium zatwierdza dokumenty, które NIK ma obowiązek przedłożyć i przedstawić Sejmowi z mocy prawa, tj. *Analizę wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej oraz Sprawozdanie z działalności NIK* za poprzedni rok.

Ponadto Kolegium uchwała opinię w przedmiocie absolutorium dla Rady Ministrów, wnioski w sprawie rozpatrzenia przez Sejm określonych problemów związanych z działalnością organów publicznych^[9]. Uchwały Kolegium wymagają także wystąpienia zawierające zarzuty dotyczące działalności członków Rady Ministrów, osób kierujących urzędami centralnymi, Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz osób kierującymi instytucjami, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o NIK, tj.: Szefa Kancelarii Sejmu, Szefa Kancelarii Senatu, Szefa Kancelarii Prezydenta RP, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, Prezesa Trybunału Konstytucyjnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Szefa Krajowego Biura Wyborczego oraz Głównego Inspektora Pracy. Kolegium NIK uchwała ponadto projekt statutu Izby, projekt budżetu Izby oraz roczny plan pracy NIK.

Kolegium NIK rozpatruje zastrzeżenia do wystąpień pokontrolnych zgłaszanych do Prezesa NIK. W 2022 r. Kolegium podjęło 65 uchwał, w tym 58 dotyczących rozpatrzenia 316 zastrzeżeń zgłoszonych do wystąpień pokontrolnych^[10]; w 2021 r. podjęło 80 uchwał, w tym 69 dotyczących rozpatrzenia 401 zastrzeżeń zgłoszonych do wystąpień pokontrolnych^[11].

Ponadto Kolegium NIK opiniuje: wniesione przez Prezesa NIK programy kontroli i informacje o wynikach szczególnie ważnych kontroli; inne sprawy wniesione przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli albo przedstawione przez co najmniej 1/3 członków Kolegium.

Posiedzenia Kolegium NIK

Posiedzeniom Kolegium NIK przewodniczy Prezes NIK lub wyznaczony przez niego wiceprezes. Kolegium NIK podejmuje uchwały większością głosów w obecności co najmniej połowy składu Kolegium w głosowaniu tajnym. Prezes NIK może zapraszać na posiedzenia Kolegium NIK osoby niewchodzące w skład Kolegium. Kierownik jednostki kontrolowanej może na posiedzeniu Kolegium NIK składać oświadczenia i wyjaśnienia dotyczące złożonych zastrzeżeń^[8].

Członkowie kolegium NIK^[12]

Kadencja 2023/2024 – 2026/2027

Kierownictwo NIK:

- Mariusz Haładyj – prezes
- Jacek Kozłowski – wiceprezes
- Katarzyna Budnikowska – wiceprezes
- Sylweryusz Królak – wiceprezes
- Małgorzata Szczepańska – dyrektor generalny

Przedstawiciele nauk prawnych i ekonomicznych:

- prof. dr hab. Patrycja Zawadzka, Uniwersytet Wrocławski
- prof. dr hab. Adam Mariański
- prof. dr hab. Mariusz Jabłoński
- dr Karol Bielski
- prof. dr hab. Czesław Martysz
- dr hab. Dawid Sześciło

Przedstawiciele kontrolnych jednostek organizacyjnych NIK lub radcy Prezesa NIK:

- dr Grzegorz Walendzik, Dyrektor Delegatury NIK w Kielcach
- Janusz Pawelczyk, p.o. Dyrektor Delegatury NIK w Białymstoku
- dr Tomasz Sobecki, p.o. Dyrektor Delegatury NIK w Bydgoszczy
- Piotr Walczak, p.o. Dyrektor Delegatury NIK w Łodzi
- Agnieszka Rejmer-Kopania, radca Prezesa NIK
- Małgorzata Humel-Maciewiczak, radca Prezesa NIK
- Grzegorz Haber, radca Prezesa NIK

Historia

Pierwszą polską izbą obrachunkową była Główna Izba Obrachunkowa, utworzona w czasach Księstwa Warszawskiego (1807–1815), działająca w latach 1808–1815. W dobie kongresowego Królestwa Polskiego (1815–1832) jej funkcję kontynuowała Najwyższa Izba Obrachunkowa, funkcjonująca w latach 1816–1866. W 1917 r. Tymczasowa Rada Stanu Królestwa Polskiego powołała Urząd Obrachunkowy, w miejsce którego - na mocy dekretu wydanego przez Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego z 7 lutego 1919 roku^[13] - 8 lutego 1919 utworzono Najwyższą Izbę Kontroli Państwa. Reaktywowano ją w 1949 r. jako organ niezależny od rządu. W latach 1952–1957 w jej miejsce utworzono Ministerstwo Kontroli Państwowej. NIK przywrócono po 1957 r.

1919–1935

Polska, odzyskując niepodległość po I wojnie światowej, rozpoczęła kształtowanie swojego terytorium oraz organów administracyjnych państwa. Na podstawie dekretu z 7 lutego 1919 powołano do życia Najwyższą Izbę Kontroli Państwa. NIKP zajmowała się:

- kontrolą rachunków władz cywilnych, wojskowych, zakładów, przedsiębiorstw państwowych, urzędów oraz kontrolą rachunków związanych z majątkiem państwowym,
- kontrolą rachunków zakładów, fundacji, instytucji, funduszy niepaństwowych otrzymujących dotację ze Skarbu Państwa,

- kontrolą rachunków wydatków dochodów majątków i długów wyższych jednostek samorządowych oraz większych miast.

NIKP miała do dyspozycji trzy rodzaje kontroli: Wstępną (związana była w szczególności z inwestycjami państwowymi), Następczą (zwana również represyjna), Formalną (przedstawiającą stan faktyczny). W skład NIKP wchodził: prezes, wiceprezes, radcy. Aparat kontroli podlegał Naczelnikowi, ale miał pewien związek z Sejmem. Do pomocy NIKP powołano 3 Izby terenowe. Ich siedzibami były Warszawa, Kielce, Lwów, w późniejszym czasie powstały siedziby w Kowlu, Poznaniu i Krakowie.

W 1921 r. nastąpiły kolejne zmiany związane z kontrolą państwową. Powodem było uchwalenie nowej konstytucji tzw. Konstytucji Marcowej 17 marca 1921. Ustawa z 3 czerwca 1921 o kontroli państwowej, powoływała do istnienia Najwyższą Izbę Kontroli, zastępując tym samym NIKP^[14]. Założono, że będzie ona działała kolegialnie, podlegając Prezydentowi RP, jednak pozostając niezależną od Rządu. NIK działała na podstawie 2 zasad:

- każdego roku zobowiązana była do uchwalania budżetu na następny rok,
- przedstawienie rządowi sprawozdania z corocznego zamknięcia rachunków państwowych.

W porównaniu do kontroli z 1919 r. ówczesna posiadała dwa rodzaje kontroli, były to kontrole faktyczna i następcza. Zrezygnowano ze wstępnej, ponieważ wiele osób miało wątpliwości co do skuteczności działania wstępnego rodzaju kontroli. Skład kontroli państwowej ustalony był w ustawie, która wskazywała, że dzieliła się ona na: prezesa NIK wraz z dwoma wiceprezesami, NIK, Izby Okręgowe Kontroli.

„Prezes NIK był równorzędny ministrom, aczkolwiek nie wchodził w skład rządu, natomiast mógł zabierać głos na posiedzeniach Sejmu i Senatu, uczestnicząc osobiście lub delegując swych zastępców. Na żądanie Sejmu lub Senatu obowiązany był udzielać informacji lub wyjaśnień. Do uprawnień Prezesa NIK należało coroczne przesyłanie Ministrowi Skarbu preliminarza budżetowego Izby celem włączenia do budżetu państwa”^[15].

NIK dzieliła się na: Kolegium NIK, 4 departamenty, Wydział Personalny.

Kolegium NIK zajmowało się:

- sprawami związanymi z odwołaniem od orzeczeń Departamentów i Izb Okręgowych,
- zamknięciem rachunków za rok ubiegły,
- sprawozdaniami związanymi z uwagami do budżetu,
- ustalaniem zasad kontroli oraz rachunkowych i kasowych przepisów,
- sprawy do rozstrzygnięcia powierzone przez Prezesa NIK.

Liczbę departamentów ustalał Prezes NIK. W departamentach powoływano kolegia. Orzeczenia kolegiów departamentów były natychmiastowo wykonywane. Od decyzji kolegiów można było się odwołać do Kolegium NIK. Każdy kontrolowany podmiot miał na to 14 dni.

Zadaniem Kolegialnych departamentów było wypowiedzenie się o rewizji faktycznej i następczej oraz odnośnie do zamknięcia poszczególnych rachunków.

Na Kolegium NIK składali się – prezes, 2 wiceprezesów, dyrektorzy departamentów oraz ich zastępcy. W skład Departamentów wchodził: dyrektor, radcy, referenci, sekretarze, pomocnicy referentów, rachmistrzowie i kanceliści. Wydział Personalny składał się z – naczelnika, radców, referentów, archiwistów, rachmistrzów, kancelistów.

Izby Okręgowe Kontroli są organem równorzędnym do departamentów NIK. W Izbie tej działało kolegium, a jej skład złożony był z: prezesa, naczelników wydziału, wiceprezesa, sekretarzy, radców, referentów, archiwistów, rachmistrzów, kancelistów oraz pomocników referentów.

Konstytucja kwietniowa (1935)

„Na pozycję i rolę NIK pewien wpływ wywarła Konstytucja z 23 kwietnia 1935 (Konstytucja kwietniowa), która stanowiła, że kontrola państwowa jest jednym z organów – obok rządu, Sejmu, Senatu i sądów – pozostającym pod zwierzchnictwem Prezydenta Rzeczypospolitej (art. 3). W ten sposób Konstytucja podporządkowała NIK Prezydentowi RP, co znalazło odzwierciedlenie w prerogatywach Prezydenta do powoływania i odwoływania prezesa NIK. W myśl Konstytucji (art. 77) NIK działała na zasadzie kolegiałości, niezawisłości i niezależności od rządu. Zasadnicze zadania pozostały niezmiennie. NIK powoływana była do kontroli pod względem finansowym gospodarki państwa oraz związków publicznoprawnych, badania zamknięć rachunków państwowych oraz corocznego przedstawienia wniosków o absolutorium dla rządu”.

Na uchodźstwie

W wyniku wybuchu II wojny światowej NIK, tak jak reszta organów państwowych, została ewakuowana. Najpierw siedziba znajdowała się we Francji, potem przeniesiona została do Wielkiej Brytanii. Praca NIK opierała się na kontroli złota wywożonego z Polski w celu ukrycia go przed III Rzeszą.

PRL

Od 1944 r. funkcje kontroli państwowej sprawowało Prezydium Krajowej Rady Narodowej, za pośrednictwem Biura Kontroli. Następnie od wejścia w życie ustawy konstytucyjnej z 1947 r., Biuro Kontroli usytuowane zostało przy Radzie Państwa, która przejęła kompetencje Prezydium KRN.

Reaktywowanie NIK, zapowiadane w ustawie konstytucyjnej z 1947 r., nastąpiło na podstawie ustawy z 9 marca 1949 o kontroli państwowej^[16]. W świetle tej ustawy NIK stanowiła organ kontroli niezależny od rządu, bezpośrednio podporządkowany Radzie Państwa, powołany przede wszystkim do kontroli działalności naczelnych władz i urzędów w dziedzinie administracji publicznej i gospodarki narodowej. NIK obejmowała kontrolą również działania terenowych organów administracji i jednostek gospodarki, ale tylko w zakresie niezbędnym dla oceny prawidłowości działania naczelnych i centralnych organów administracji. NIK funkcjonowała na zasadzie kolegiałości. Kolegium tworzyli Prezes NIK jako przewodniczący oraz wiceprezesi. W swej działalności kontrolnej NIK mogła się posługiwać kryterium legalności, rzetelności, gospodarności, celowości w działalności finansowej, gospodarczej i organizacyjno-administracyjnej oraz zgodności z ustalonymi wytycznymi polityki państwowej i planami gospodarczymi. Uchwałą Rady Ministrów z 5 sierpnia 1949 został zatwierdzony statut NIK, wydany przez Radę Państwa i podpisany przez prezydenta Bolesława Bierut^[17].

Ustawa z 22 listopada 1952 r. o kontroli państwowej zastąpiła NIK Ministerstwem Kontroli Państwowej^[18]. NIK przywróciła ustawa z 13 grudnia 1957 r.^[19]. Ustawa z 27 marca 1976 r. podporządkowała NIK Prezesowi Rady Ministrów^[20], co odwołała ustawa z 8 października 1980 roku^[21].

Prezesi Najwyższej Izby Kontroli

II Rzeczpospolita (1918/1919-1939)

- Józef Higersberger II 1919 – 18 V 1921
- Jan Żarnowski 4 VII 1921 – VII 1926
- Stanisław Wróblewski X 1926 – X 1930
- gen. bryg. Jakub Krzemieński X 1930 – IX 1939

Władze RP na Uchodźstwie (1939-1991)

- Tadeusz Tomaszewski XII 1939 – IV 1949
- ppłk aud. Stanisław Okoniewski kierownik 1 V 1949 – 23 X 1950
- ppłk aud. Stanisław Okoniewski 23 X 1950 – † 21 XI 1966
- gen. bryg. dr Tadeusz Antoni Porębski 1 III 1967 – † 24 V 1970
- gen. bryg. dr Ludwik Ząbkowski 1971 – 1973
- gen. bryg. Stanisław Kuniczak 1974
- kpt. inż. Władysław Zaleski 10 VII 1974^[22] – 25 V 1978^[23]
- płk dypl. Jan Berek 26 V 1978^[24] – 13 V 1980^[25]
- płk kaw. Franciszek Szystowski 14 V 1980^[26] – 1 IX 1989^[27]
- Bolesław Kotowski 1 IX^[28] – 1 XI 1989
- Stanisław Borczyk 1 XI 1989^[29] – 8 XII 1991

Rzeczpospolita Polska (1944-1952) / Polska Rzeczpospolita Ludowa (1952-1989)

Dyrektor Biura Kontroli przy Prezydium Krajowej Rady Narodowej:

- Jan Grubecki (13 listopada 1944 – luty 1947)

Dyrektor Biura Kontroli przy Radzie Państwa:

- Jan Grubecki (luty 1947 – 9 marca 1949)

Prezesi Najwyższej Izby Kontroli:

- Henryk Kołodziejcki (21 lutego 1947 – 9 marca 1949)
- Franciszek Józwiak (9 marca 1949 – 21 listopada 1952)

Ministrowie Kontroli Państwowej:

- Franciszek Józwiak (21 listopada 1952 – 16 kwietnia 1955)
- Roman Zambrowski (16 kwietnia 1955 – 24 października 1956)

Kierownicy Ministerstwa Kontroli Państwowej:

- Jan Górecki (21 listopada 1956 – lipiec 1957)

- Konstanty Dąbrowski (lipiec 1957 – 27 grudnia 1957)

Prezesi Najwyższej Izby Kontroli:

- Konstanty Dąbrowski (30 grudnia 1957 – 28 czerwca 1969)
- Zenon Nowak (28 czerwca 1969 – 22 czerwca 1971)
- Mieczysław Moczar (22 czerwca 1971 – 27 marca 1976)

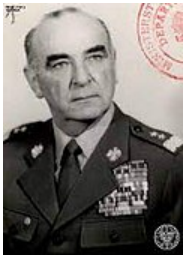
Prezes Najwyższej Izby Kontroli – członek Rady Ministrów:

- Mieczysław Moczar (27 marca 1976 – 8 października 1980)

Prezesi Najwyższej Izby Kontroli:

- Mieczysław Moczar (8 października 1980 – 23 marca 1983)
- Tadeusz Hupałowski (23 marca 1983 – 29 grudnia 1989)

III Rzeczpospolita (od 1989)

Lp.	Zdjęcie	Imię i nazwisko	Od	Do
1		<u>Tadeusz Hupałowski</u>	29 grudnia 1989	15 lutego 1991
2		<u>Walerian Pańko</u>	23 maja 1991	7 października 1991
3		<u>Lech Kaczyński</u>	14 lutego 1992	8 czerwca 1995
4		<u>Janusz Wojciechowski</u>	22 czerwca 1995	20 lipca 2001
5		<u>Mirosław Sekuła</u>	20 lipca 2001	20 lipca 2007
6		<u>Jacek Jezierski</u>	22 sierpnia 2007	22 sierpnia 2013

7		<u>Krzysztof Kwiatkowski</u>	27 sierpnia 2013	30 sierpnia 2019
8		<u>Marian Banaś</u>	30 sierpnia 2019	24 września 2025
9		<u>Mariusz Haładyj</u>	24 września 2025	

Wiceprezesi Najwyższej Izby Kontroli

Władze RP na Uchodźstwie

- Adam Barszcz od 28 marca 1979^[30]

Polska Ludowa

- Władysław Gomułka od marca do listopada 1949

III Rzeczpospolita

- Bogdan Łysak od 1989 do 1991
- Piotr Kownacki od lipca 1991 do sierpnia 1999
- Jacek Uczkiewicz od 1995 do 2001
- Zbigniew Wesółowski od sierpnia 1995 do 31 sierpnia 2005
- Jacek Jezierski od 1 sierpnia 1998 do 22 sierpnia 2007
- Józef Górny od 20 listopada 2006 do 2 września 2011
- Marek Zająk od 7 września 2007 do 2 września 2011
- Stanisław Jarosz od 31 października 2007 do 2 września 2011
- Jacek Kościelniak od 4 listopada 2007 do 2 sierpnia 2011
- Wojciech Misiąg od 16 września 2011 do 26 listopada 2013
- Marian Cichosz od 16 września 2011 do 2014
- Wojciech Kutyla od 26 kwietnia 2012 do 26 września 2019

- Jacek Uczkiewicz od 26 listopada 2013 do 30 czerwca 2016^[31]
- Mieczysław Łuczak od 2 lutego 2015 do 26 września 2019
- Ewa Polkowska od 1 lipca 2016^[32] do 26 września 2019
- Małgorzata Motylow od 27 września 2019^{[33][34]} do grudnia 2023^{[35][36]}
- Tadeusz Dziuba od 27 listopada 2019 do grudnia 2023
- Marek Opióła od 27 listopada 2019^[37] do 1 lutego 2021^[38]
- Michał Jędrzejczyk od grudnia 2023^{[39][36]} do listopada 2025^[40]
- Jacek Kozłowski od grudnia 2023
- Piotr Miklis od grudnia 2023 do grudnia 2025^[41]
- Katarzyna Budnikowska od grudnia 2025
- Sylwiusz Królak od grudnia 2025

Struktura organizacyjna

Strukturę organizacyjną NIK w 2013 r. tworzyły następujące departamenty, biura i delegatury^[42]:

- Departamenty:
 - Administracji Publicznej,
 - Budżetu i Finansów,
 - Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji,
 - Infrastruktury,
 - Metodyki Kontroli i Rozwoju Zawodowego,
 - Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego,
 - Obrony Narodowej,
 - Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
 - Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny,
 - Prawny i Orzecznictwa Kontrolnego,
 - Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
 - Strategii,
 - Środowiska,
 - Zdrowia.
- Biura: Gospodarcze, Informatyki, Organizacyjne, Rachunkowości.
- delegatury w miastach wojewódzkich^[a].

Finansowanie z budżetu państwa

Wydatki i dochody Najwyższej Izby Kontroli są realizowane w części 07 budżetu państwa – Najwyższa Izba Kontroli^{[43][44]}.

Odnaczenie i upamiętnienie

W 2009 r. wyemitowano dwie monety upamiętniające 90. rocznicę utworzenia Najwyższej Izby kontroli. Srebrną, kolekcjonerską o nominale 10 złotych, a drugą obiegową, ze stopu Nordic gold o nominale 2 złote. Na rewersie na obu monetach przedstawiono wizerunki obecnej siedziby NIK według projektu Urszuli Walerzak. Autorką projektu awersu monety kolekcjonerskiej jest Ewa Tyc-Karpińska. Srebrna moneta zawiera hologram^[45]. W 2014 r. Najwyższa Izba Kontroli została odznaczona Medalem „Pro Memoria”^[46].

Zobacz też

- Regionalna izba obrachunkowa

Uwagi

- a. Będących siedzibami samorządu wojewódzkiego.

Przypisy

1. Głosowanie nr 27 na 40. posiedzeniu Sejmu dnia 12-09-2025 r. o godz. 19:04:24. Pkt. 54 Powołanie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli (<https://web.archive.org/web/20250913082513/https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/Glosowanie.xsp?posiedzenie=40&glosowanie=27>). sejm.gov.pl. [dostęp 2025-09-13]. [zarchiwizowane z tego adresu (<https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/Glosowanie.xsp?posiedzenie=40&glosowanie=27>)].
2. *Mariusz Haładyj nowym prezesem NIK. Senat zatwierdził nominację* (<https://wiadomosci.wp.pl/mariusz-haladyj-nowym-prezesem-nik-senat-zatwierdzil-nominacje-7201246251981440a>). wp.pl, 17 września 2025. [dostęp 2025-09-17].
3. *Jest nowy szef NIK. Uroczyste ślubowanie w Sejmie* (<https://wydarzenia.interia.pl/kraj/news-jest-nowy-szef-nik-uroczyste-slubowanie-w-sejmie,nld,22423346>). interia.pl, 24 września 2025. [dostęp 2025-09-24].
4. Biuletyn Informacji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli (<https://archive.ph/iDBK9>). [dostęp 2024-03-04]. [zarchiwizowane z tego adresu (<https://bip.nik.gov.pl/>) (2024-03-04)].
5. *art. 202 ust. 3 Konstytucji RP, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* (<https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/9.htm>) [online], sejm.gov.pl [dostęp 2024-02-10] (pol.).
6. *B. Skwarka, Rola i zadania Kolegium NIK, w: Najwyższa Izba Kontroli i prawne aspekty funkcjonowania kontroli państwowej, E. Jarzęcka-Siwik, M. Berek, B. Skwarka, Z. Wrona, Wyd. NIK, Warszawa 2018*, (<https://www.nik.gov.pl/plik/id,17622.pdf>) [online], 2018 [dostęp 2024-02-10].
7. *Kolegium regionalnej izby obrachunkowej - art. 15 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych* (<https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/regionalne-izby-obrachunkowe-16794950>) [online], sip.lex.pl, 1992 [dostęp 2024-02-10] (pol.).
8. *art. 22 ustawy o NIK* (<https://www.nik.gov.pl/podstawy-prawne-dzialania-nik/akty-prawne/ustawa-o-najwyzszej-izbie-kontroli.html>) [online], nik.gov.pl [dostęp 2024-02-10] (pol.).
9. *Kolegium NIK* (<https://www.nik.gov.pl/o-nik/kolegium-nik/>) [online], nik.gov.pl [dostęp 2024-02-10] (pol.).

10. *Sprawozdanie z działalności NIK w 2022 roku, NIK, Warszawa 2023, s. 20 Sprawozdania z działalności NIK - Najwyższa Izba Kontroli* (<https://www.nik.gov.pl/o-nik/sprawozdania-z-dzialalnosci-nik/>) [online], 2022 [dostęp 2024-02-10] (pol.).
11. *Sprawozdanie z działalności NIK w 2021 roku, NIK, Warszawa 2022, s. 14 Sprawozdania z działalności NIK - Najwyższa Izba Kontroli* (<https://www.nik.gov.pl/o-nik/sprawozdania-z-dzialalnosci-nik/>) [online], 2021 [dostęp 2024-02-10] (pol.).
12. *Kolegium NIK* (<https://www.nik.gov.pl/o-nik/kolegium-nik/czlonkowie-kolegium-nik.html>) [online], [nik.gov.pl](https://www.nik.gov.pl).
13. Dekret o najwyższej Izbie Kontroli Państwa (Dz. U. z 1919 r. Nr 14, poz. 183 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19190140183>)).
14. Dz. U. z 1921 r. Nr 51, poz. 314 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19210510314>)
15. Bogdan Skwarka, *Status prawny oraz prawa i obowiązki Prezesa NIK*, [w:] Elżbieta Jarzęcka-Siwik, Bogdan Skwarka, Zbigniew Wrona Maciej Berek, *Najwyższa Izba Kontroli i prawne aspekty funkcjonowania kontroli państwowej*, Warszawa: Najwyższa Izba Kontroli, 2018, s. 38, ISBN 978-83-945985-0-1.
16. Dz. U. z 1949 r. Nr 13, poz. 74 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19490130074>)
17. M.P. z 1949 r. Nr 84, poz. 1030 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP19490841030>).
18. Dz. U. z 1952 r. Nr 47, poz. 316 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19520470316>)
19. Dz. U. z 1957 r. Nr 61, poz. 330 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19570610330>)
20. Dz. U. z 1976 r. Nr 12, poz. 66 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19760120066>)
21. Dz. U. z 1980 r. Nr 22, poz. 82 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19800220082>)
22. Mianowanie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli 10 lipca 1974 (Dz. U. z 12 lipca 1974 nr 2 poz. 3 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=LDU19740020003>) s. 16)
23. Zwolnienie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli 25 maja 1978 (Dz. U. z 30 maja 1978 nr 2 poz. 6 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=LDU19780020006>) s. 9)
24. Mianowanie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli 26 maja 1978 (Dz. U. z 30 maja 1978 nr 2 poz. 7 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=LDU19780020007>) s. 10)
25. Zwolnienie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli 13 maja 1980 (Dz. U. z 27 maja 1980 nr 4 poz. 1 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=LDU19800040001>) s. 11)
26. Mianowanie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli 14 V 1980 (Dz. U. z 27 maja 1980 nr 4 poz. 2 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=LDU19800040002>) s. 11)
27. Zwolnienie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli 1 września 1989 (Dz. U. z 15 grudnia 1989 nr 6 poz. 30 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=LDU19890060030>) s. 83)
28. Powierzenie sprawowania obowiązków Prezesa Najwyższej Izby Kontroli 1 września 1989 (Dz. U. z 15 grudnia 1989 nr 6 poz. 31 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=LDU19890060031>) s. 84)
29. Mianowanie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli 1 listopada 1989 (Dz. U. z 15 grudnia 1989 nr 6 poz. 39 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=LDU19890060039>) s. 95)
30. Mianowanie Wiceprezesa Najwyższej Izby Kontroli 28 marca 1979 (Dz. U. z 26 lutego 1980 nr 2 poz. 2 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=LDU19800020002>) s. 82)

31. Prezes NIK złożył wniosek o powołanie nowego wiceprezesa (<https://archive.is/20160823233545/https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/prezes-nik-zlozyl-do-marszalka-sejmu-wniosek-o-powolanie-nowego-wiceprezesa.html>). nik.gov.pl, 2016-06-14. [dostęp 2016-08-23].
32. Marszałek Senatu odwołał Ewę Polkowską ze stanowiska Szefa Kancelarii (<https://www.senat.gov.pl/aktualnoscilista/art,8850,marszalek-senatu-odwolal-ewe-polkowska-ze-stanowiska-szefa-kancelarii.html>). senat.gov.pl. [dostęp 2016-06-26].
33. Marszałek Sejmu dokonała zmian w kierownictwie Najwyższej Izby Kontroli (<https://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/komunikat.xsp?documentId=9B8E7CD2DBB211FDC125848100650433>). sejm.gov.pl. [dostęp 2019-09-27].
34. Zmiany w Kierownictwie NIK (<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/malgorzata-motylow-wiceprezese-m-nik.html>). nik.gov.pl. [dostęp 2019-09-27].
35. *Sejmowa komisja do Spraw Kontroli Państwowej za odwołaniem Małgorzaty Motylow z funkcji wiceprezesa NIK* (<https://www.portalsamorzadowy.pl/polityka-i-spoleczenstwo/sejmowa-komisja-do-spraw-kontroli-panstwowej-za-odwolaniem-malgorzaty-motylow-z-funkcji-wiceprezesa-nik,509250.html>) [online], portalsamorzadowy.pl, 7 grudnia 2023 [dostęp 2023-12-14] (pol.).
36. *Kierownictwo Najwyższej Izby Kontroli* (<https://www.nik.gov.pl/o-nik/kierownictwo-nik/>), Najwyższa Izba Kontroli [dostęp 2023-12-14] (pol.).
37. Marszałek Sejmu powołała wiceprezesów Najwyższej Izby Kontroli (<http://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/komunikat.xsp?documentId=03C9F3533E19D54CC12584BF005E8625>). sejm.gov.pl, 27 listopada 2019. [dostęp 2019-11-27].
38. New ECA Member Marek Opiola (Poland) takes office (<https://www.eca.europa.eu/fr/Pages/NewsItem.aspx?nid=15054>). eca.europa.eu, 1 lutego 2021. [dostęp 2021-02-13]. (ang.).
39. Opinia nr 2 Komisji do Spraw Kontroli Państwowej dla Marszałka Sejmu RP w sprawie wniosków Prezesa Najwyższej Izby Kontroli o odwołanie i powołanie Wiceprezesów Najwyższej Izby Kontroli uchwalona na posiedzeniu w dniu 20 grudnia 2023 r. ([https://orka.sejm.gov.pl/opinie10.nsf/nazwa/kop_o2/\\$file/kop_o2.pdf](https://orka.sejm.gov.pl/opinie10.nsf/nazwa/kop_o2/$file/kop_o2.pdf)). sejm.gov.pl. [dostęp 2023-12-22]. (pol.).
40. W Najwyższej Izbie Kontroli szykuje się rewolucja. Ludzie Mariana Banasia stracą stanowiska? (<https://www.rp.pl/polityka/art43294691-w-najwyzszej-izbie-kontroli-szykuje-sie-rewolucja-ludzie-mariana-banasia-straca-stanowiska>). rp.pl, 10 listopada 2025. [dostęp 2025-11-15].
41. *Zmiany w kierownictwie Najwyższej Izby Kontroli* (<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/zmiany-w-kierownictwie-najwyzszej-izby-kontroli.html>) [online], nik.gov.pl [dostęp 2025-12-18] (pol.).
42. Departamenty i Biura NIK (<https://www.nik.gov.pl/o-nik/struktura-organizacyjna-nik/departamenty-nik.html>). nik.gov.pl. [dostęp 2017-11-25].
43. Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1026 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetail.s.xsp?id=WDU20160001026>)))
44. Druk nr 1295 Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. (<https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/druk.xsp?nr=1295>). [w:] *Sejm Rzeczypospolitej Polskiej* [on-line]. sejm.gov.pl, 30 maja 2025. s. 1/2, 2/7. [dostęp 2026-02-20].
45. 90. rocznica utworzenia Najwyższej Izby Kontroli – nowe monety NBP (https://web.archive.org/web/20210515104635/http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/aktualnosci/wiadomosci_2009/090205_nik.html). nbp.pl, 2009-02-05. [dostęp 2011-05-14]. [zarchiwizowane z [brak tego adresu] (2021-05-15)].
46. NIK odznaczona Medalem „Pro Memoria” (<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/nik-odznaczona-medalem-pro-memoria.html>). nik.gov.pl, 2014-03-28. [dostęp 2019-11-29].

Bibliografia

- Danuta Bolikowska, Wojciech Robaczyński: *Najwyższa Izba Kontroli: tradycja i współczesność*. Warszawa: Najwyższa Izba Kontroli, 2009. ISBN 978-83-914389-8-5. Na książce wydrukowany ISBN 978-83-914389-8-8.
- Tadeusz Mołdawa: *Ludzie władzy 1944–1991. Władze państwowe i polityczne Polski według stanu na dzień 28 II 1991*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1991. ISBN 83-01-10386-8.

Linki zewnętrzne

- Oficjalna strona NIK (<https://www.nik.gov.pl>)
- Sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli (<https://www.nik.gov.pl/o-nik/sprawozdania-z-dzialalnosci-nik/#sprawozdania>)
- Konstytucja RP: Rozdział IX (Organy kontroli państwowej i ochrony prawa)
- Archiwum Nowojorskiej delegatury Najwyższej Izby Kontroli (1940–1945) w zbiorach Instytutu Piłsudskiego (<https://web.archive.org/web/20080509093524/http://www.pilsudski.org/Polish/Zbiory/Archiwum/Archiwum-014.html>). pilsudski.org. [zarchiwizowane z tego adresu (<http://www.pilsudski.org/Polish/Zbiory/Archiwum/Archiwum-014.html>) (2008-05-09)].

Źródło: „https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Najwyższa_Izba_Kontroli&oldid=79945037”